

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Commvnio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

casus aperti: vt incendiū, bellum, tempestas, &c. aperte probabitur. Si verò casus sunt occulti, probabitur per coniecturas, habito respectu ad qualitatem personarum, & similia. Si vero ex aduerso, dolus, vel culpa allegetur, probabitur ex casu non facili sine culpa. Vide Sil. libi. in fi.

COMPENSATIO.

COMPENSATIO importat debiti & crediti inter se contributionem. l. i. ff. de compensa. quæ admittitur in omnibus, quæ in suo genere recipiunt functionem, id est, quædo vna res potest fungi vice alteri, sicut sunt ea, quæ consistunt in numero, pondere, & mensura. secundum Pa. in c. bona fides. de deposti. In alijs autem cessat compensatio. Et requiritur debitum esse liquidum: vt in l. fin. C. de compen.

An quis æquiualens retinere possit si ad manus eius venit, vel accipere, quando sui habere non potest. infra, Furtum. §. 5. Vide Inno. in c. cum olim causam de resti. spo. & in c. dominus. 23. q. 2. In depostiō tamen non potest fieri compensatio: vt supra, Commodatum. §. 3.

COMPOSITIO.

COMPOSITIO amicabile potest interuenire etiam in spiritualibus contractibus: vt dicit glos. in c. statum. de transac. & c. nuper. de dec. ita tñ, quod nullum temporale pro spirituali detur, quia simoniacum esset. Si fiat compositio inter clericos super decimis in futurum soluendis, non excedat vitam transigentium. c. veniens. de transac. & potest fieri etiam sine auctoritate superioris.

COMPROMISSIO.

COMPROMITTERE potest res quilibet quas potest alienare, seu liberè disponere: quas autè sine solennitate non potest disponere, etiã sine tali solennitate de illis non potest compromittere. Facit c. cum tempore. de arbit. & Pa. ibidem. Vide in ver. Arbitr. §. 13. 14. Vnde prælati possunt de fructibus beneficiorum compromittere, sicut liberè disponere, vt not. Host. in sum.

COMMVNIO.

COMMUNIO quia sacramentum Eucharistiæ sumitur, ex parte sumentis quatuor requirit. Primum, vt præmissa diligenti examinatione, & contritione, credat se mundum à peccato mortali. Et sine peccati mortalis cogniti contritione communicans, mortaliter peccat, quia indignè sumit & sic reus corporis, & sanguinis Christi, secundum Apostolum, efficitur. Sine confessione autem, si rationabilis causa est non confitendi, excusatur communicans, quia præceptum de confessione præmittenda communicationi non est de iure diuino, nec positiuo, cum nullibi inueniatur, nisi semel in anno. Si autem commoditas confitendi adest, & habens conscientiam peccati mortalis, differre vult confessionem & communicare cum alijs, vel celebrare, peccare videtur valde grauiter, quia minus dignè voluntarius accedit, circa tamen mortale, propter rationem tactam: secundum Caiet. ibi. Alij autem videntur tenere oppositum quasi omnes, & præcipue Thom. 4. sent. distinct. 17. q. 3. a. 1. q. 4. & hæc opinio est securior.

SECUNDO, requiritur quod communicans sit ieiunus, ieiunio non ecclesiæ tantum, sed naturæ, videlicet, quod à media nocte nihil sumperit per modum cibi, vel potus. & ab omnibus, quæ per os sumuntur, etiam medicinalibus, ita quod scienter, & aduertenter, non ieiunus, hoc modo communicans (excepto mortis articulo) mortaliter peccat, vt communiter tenetur: secundum Caiet. ibi. & in c. liquidò. de consec. dist. 2.

TERTIO, requiritur tempus. In Paschate omnes tenentur communionem sumere: vt in c. omnis. de pen. & re. per octo dies ante, & per octo post secundum determinationem Eugeni. 4. aliter mortaliter peccant, nisi rationabiliter differatur de consilio sacerdotis. Requiritur & debita ætas in communicante: vt in d. o. omnis. videlicet anni discretionis, quæ tamen di-

h secretis

cretio maior videtur debere esse in communione, quam in confessione. Et quia cōsuetudo est optima legum interpret, ideo cum sic consuetum, quod pueri, vel puellæ non cōmunicant, nisi quando parentes eorum ad hoc illos inducāt, vel cōfessores, ideo etiam quando ad annos discretionis peruenerint, & nō cōmunicant, quia eorum parentes tardant ob maiorem reuerentiam communionis, non peccant, & parentes etiam excusantur à violatione præcepti: secundum Caieta.

4 **I**N mortis etiam articulo tenetur homo communicare, quia sic habet usus ecclesiæ: & dimittens peccat quidem, non tamen dimittens ob negligentiam videtur mortaliter peccare, quia viaticū vt sic, non est sacramentum necessitatis, dummodò communicauerit quis in Paschate: secundum Caieta. ibi, contemptūque absit.

5 **Q**UARTO, requiritur reuerentia, & deuotio, ita quod pollutus in nocte, & qui rem habuit etiam matrimonialem, illo die cōmunionem sumere non deberet, nisi ex rationabili causa: tamen si est contritus, & communicet, dummodò absit contemptus, non peccat mortaliter, sed venialiter tantum, quia debitam reuerentiam omnimodam non adhibet tanto sacramento. Tamen quando ex reuerentia dimittit cessante scandalo, bene facit, quia hoc sacramentum requirit actualem deuotionem. Possit etiam tantam habere contritionem, & deuotionem, quod communicando mereretur, etiam sine necessitate celebrando, quia nulla est ecclesiæ prohibitio. Caieta. infra, Pollutio, §. 2.

6 **Q**UI non cōmunicauit in Paschate ex negligentia, vel quia noluit, licet mortaliter peccauerit, non tamen tenetur de præcepto communicare ante aliud Pascha, quāuis sit hortandus, quod communicet. Qui vero distulit de consilio proprii sacerdotis, vel ex alia causa legitima, tenetur, quia talis adhuc potest implere præceptum: secundum Ar. Flo. 2. par. tit. 9. c. 9. §. 7.

7 **S**A CERDOS celebrans debet sub præcepto sub vtraque specie se cōmunicare. de con. d. 2. c. perlatum, nisi in die Parasceues, quia tunc non consecrat, tamen quando ipse celebrat, & consecrat, debet in vtraque specie sumere. Tho. 4. sent. d. 12. aliter esset sacri legij reus. de conse. distinct. 2. c. capi. cōperimus.

8 **N**ON licet sacerdoti extra missam seipsum communicare regulariter tamen Caieta. dicit se credere, quod in necessitatis articulo: vt cum peste laborat, si quis deferret sibi corpus Christi, posset seipsum communicare.

9 **C**OMMUNICANS aliquē vbi nō est cōsuetudo sub vtraque specie, mortaliter peccat: secundum Caieta. ibi, propter præsumptionem. Similiter si cōmunicat indignos, vt pueros, ante annos discretionis, natos amentes, excommunicatos, interdictos, publicos peccatores, & publicas meretrices, leones, & huiusmodi, si scienter hoc facit, si dat communionem in loco interdicto contra prohibitionem ecclesiæ. Caieta. ibi.

10 **Q**UANDO CUNQUE, vbiq; & quibuscunq; potest dari sacramentum penitentis, potest etiā dari, si est in mortis articulo, viaticum, quia pro eodem computat ius. de pen. & re. c. quod in te. tamen prius debet prouideri scādalo: vt scilicet publicetur peccatum remissum, & ab excommunicatione absolurum, & huiusmodi: secundum Caieta. ibi.

11 **C**OMMUNICARE etiā eos, qui irreuerentiam exhiberēt sacramento huic, vt sunt phrenetici, expuentes, & huiusmodi, scienter mortaliter peccatur: secundum Caieta. ibi. Similiter peccato negligentis inuoluntur, qui infirmis viaticum ministrare negligunt: secundum eundem.

12 **S**I hostia appareat caro, vel sanguis, non debet sumi ab eo, cui sic apparet: secundum Tho. 3. parte. q. 82. a. 4. nec propter hoc sacerdos efficitur legis transgressor. Consulendum tamen esset sacerdoti: vt iteratō corpus, & sanguinem consecraret, & sumeret:

meret: secundum Tho. ibi. ex quo apparet, quod non tenetur ex precepto. Idem dic de sanguine, & si perseverat in tali specie, ponendum est cum reliquis: secundum Thom. 4. sen. dist. 10. ar. 4.

¹³ MONACHI tenentur omni mense sumere communionem, sicut seculares omni anno. tex. in clementi. 1. de stat. mon. §. sane. Ibi etiā gloss. Videtur etiam hoc ad ceteros religiosos pertinere, quia gloss. dicit hoc satis honestum esse: ut dilateretur ad alios religiosos. Idem Pa. in d. c. omnis. Credo tamen, quod sit religio sine servanda consuetudo cuiuscunque.

¹⁴ SACERDOS non legitime impeditur, tenetur celebrare saltem in precipuis festis, in quibus fideles deuote celebrare consueverunt, Tho. in 3. par. q. 82. a. 1. & 4. sen. d. 13. q. 3. ar. 2. q. 1. nisi ex instinctu Spiritus sancti quis abstineret. Et Pet. de Palu. in 4. sen. d. eadem. hoc idem dicit, & in c. dolentes. de cele. mis. reprehenduntur, qui vix quater in anno celebrant, an autem mortaliter peccent, nolo sententiam precipitare, tamen rationes S. Tho. vbi supra, videntur fortes.

¹⁵ NON debet quis pluries in die se communicare: secundum Tho. 4. sen. d. 12. q. 3. a. 1. q. 1. vbi. sacerdos tamen, qui non solum pro se, sed etiam pro alijs celebrat, necessitate cogente, potest in vno die pluries celebrare. concordat Pet. de Pa. 4. sen. de ea. q. 1. infra, Mis. §. 25.

¹⁶ COMMUNICANS in peccato mortali sine contritione, mortaliter peccat: secundum Tho. 3. par. q. 80. a. 4. & incurrit sacrilegium, tanquam violator sacramenti. intellige si scienter cum conscientia mortalis peccati hoc facit. Similiter si habet mortale, & negligentia discutiendi conscientiam non recordatur de illo, peccat mortaliter, quia huiusmodi omisio videtur voluntaria, ex quo non fecit, quod debuit facere probando se ipsum: ut dicit Apostolus. Veniale autem peccatum non impedit, quia non aufert charitatem.

¹⁷ IMMUNDITIA corporalis, siue sit perpetua, siue ad tempus, de necessitate non impedit communionem, in lege noua, nisi propter aliquod periculum irreuerentiæ circa sacramentum, vel ob scandalum. in capitul. tua nos. de cleri. agro. Prohibetur ne publice celebret, propter horrorem tamen in secreto potest celebrare propter deuotionem, nisi adeo esset corruptus, quod ministerium sine periculo explere non posset. Leprosos tamen ad sacerdotium promouere non decet. ex Sanct. Tho. 4. sen. dist. 9. q. 4. q. 1. vlt.

¹⁸ INFIRMVS semel pro viatico communicatus, si superuiuat, potest iterum communicari pro viatico, etiam non ieiunus, imminente casu: ut credit Tab. & rationabiliter, quia potest contingere, quod hoc tempore intermedio mortaliter peccauerit, & velit iterum Christo incorporari per desiderium ad Eucharistiam, & sumptionem, si potest. Ex deuotione etiā ieiunus pluries potest communicare in eadem infirmitate.

¹⁹ CAPITVLVM sacra. de cōse. di. 1. in quo dicitur, quod communicatio possit sumi in die cenæ post alios cibos, est abrogatum per contrariam consuetudinem: secundum Tho. 4. sen. d. 81. q. 2. a. 4. q. 1. ad 1.

²⁰ POST communionem potest quis statim comedere, nec obstat. c. si mane de conse. di. 2. quia est abrogatum. & secundum Tho. loquitur de tempore, quando raro celebrabatur antiquitus.

²¹ Ad sacerdotem pertinet dispensatio huius sacramenti. Tho. 3. par. q. 82. a. 3. ideo diaconus non potest communionem dare, nisi in necessitatis articulo, & de licentia Episcopi, vel presbyteri: ut in d. 93. capit. praesente. illis autem absentibus, potest sine licentia: ut in capit. diacon. eadem d. aliter oportet esse sacerdotem. capit. peruenit de conse. dist. 2. & curatum. vel de eius licentia: ut in clement. religiosi. de priuileg. & communicans alienum parochianum, peccat violantius, nisi hoc faciat sub rati habi-

h 2 uone

tionem, secundum Caiet. ibi & si esset religiosus, esset excommunicatus: infra, Excommunicatio. 49.

²² COMMVNIO ab hereticis, excommunicatis, publicis concubinarijs, & huiusmodi, sumi non debet. supra, Clericus. §. 13. & 14.

²³ SI peccator occultus petat communionem à sacerdote illius peccati conficio: & est proprius sacerdos: & in publico petat, non potest ei negare, secundum Tho. 3. par. q. 80. a. 6. potest tamen ipsum secretè monere ne communicet, vel dicendo publicè in generali, Caueatis fratres, ne in mortali communicetis, vel simile. Secus quando peccatum est publicum, quia tunc debet degenerare, secundum Tho. supra.

²⁴ IDEM dicas de suspectis suspicionem violenta, & fama publica, sicut de publicis peccatoribus, quando petitur communionem, secundum Thom. in 4. sen. supra. & illud c. sæpè contingit. 2. q. 5. in quo dicitur, quod datur ad experimentum, est abrogatum. Secus de suspectis leuiter, & vehemèter.

²⁵ Amentibus qui nunquam deuotionem ad hoc sacramentum habuerunt, non debet dari, qui verò habuerunt aliquando vsum rationis, & fidem ad hoc sacramentum, & superuenit amentia, si petunt, dari debet, nisi timeatur periculum de vomitu, vel aliqua alia irreuerentia, vt in eis qui. in 26. q. 6. & Tho. in 4. supra. & demouiacis eodem modo debet dari, nisi constet eos ob mortale torqueri, secundum Dio. & Thom. vbi supra. Non baptizatis minimè dandum est.

²⁶ NVNQVAM debet dari hostia non consecrata pro consecrata, etiam indigno, quia in sacramento veritatis, nulla debet esse fictio, secundum Tho. supra. & c. de homine. de cele. missarum. & secundum Angel. quia daretur occasio idolatræ.

²⁷ OMNIBVS peccatoribus verè penitentibus, & cõfiteantibus peccata sua in mortis articulo, etiam suspendendis, est danda communio impe-

tunt, nec eis negatur sepultura, nisi in iure ipse negetur, & missa pro eis est dicenda. c. 1. 26. q. 7. sicut hæretico relapso datur, c. super. de hære. li. 6. & etiam excommunicato penitenti, infra, Eucharistia, vide de materia huius sacramenti, per totum.

²⁸ VOLENS communicare dum iam est missa, & recordatur de aliquo mortali non confesso, & pro tunc non habet copiam cõfessoris, & non potest cõmodè, vel sine admiratione differre communionem, si est contritus, potest communicare, & postmodum confiteri. Idem de sacerdote, qui non habet copiam cõfessoris, & oportet celebrare, vel quia teneatur, vel quia sic consuevit, vel quia non celebrando esset admiratio, sufficit contritio. Imò secundum Ar. flo. post Pet. de pa. imminente communionem Paschali, & aliquis vult communicare, & habet casum reseruatum superiorum, ad quem non potest pro tunc accedere, potest communicare contritus, vel ratione scandali, vel infamie. Et addit Richar. vnum in 4. senten. distin. 9. quod si quis de propinquo aliquem sacerdotem expectaret, cum quo deuotius confiteretur, contritus posset communionem accipere. de hoc. §. j. supradictum est, sequendo viam Caiet. Tales tamen si haberent aliquam sententiam excommunicationis, vel huiusmodi, etiam iniustam, debent abstinere. In huiusmodi enim contritio non sufficeret. Neque pugnantibus in duello debet dari in c. monomachia. 2. q. 5. in glof. Reliqua vide in ver. Eucharistia. Sit igitur diligens sacerdos in ministrando communionem.

CONCEDERE.

CONCEDERE simpliciter, id est quod donare, secundum Pan. de excep. c. cum venerabilis. nisi ex circumstantijs contrarium appareat, vt cum quis dicit, cõmoda mihi equum tuum, & alius dicit, concedo, vel alia subsit coniectura, non transferatur dominium, sed vsus. 16. q. 1. c. possessiones. Verba ergo præcedentia, & subsequencia,